

**UCHWAŁA NR LXXV/1564/24
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 21 marca 2024 r.

**w sprawie oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i bezpieczeństwa przeciwpożarowego
Miasta Katowice w 2023 roku**

Na podstawie art. 12 pkt 9d w związku z art. 91 i 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Dokonać pozytywnej oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice w roku 2023 przedstawionego w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Dokonać pozytywnej oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w roku 2023 przedstawionego w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Katowice w roku 2023

Miasto Katowice pod względem hydrologicznym charakteryzuje się położeniem w dorzeczu dwóch największych rzek Polski: Wisły (80,5% powierzchni miasta) i Odry (19,8% powierzchni miasta; głównie w rejonie Panewnik, Ligoty, Brynowa i Ochojca).

Katowice w dorzeczu Wisły na północy odwadniane są przez zlewnię rzek: Rawy, Brynicy i Boliny, będących dopływem Czarnej Przemszy. Południe miasta odwadnia Rzeką Kłodnica wraz z rzeką Ślepiotką i mniejszymi dopływami odprowadzając wody do Odry oraz zlewnia rzeki Mlecznej stanowiąca największą zlewnię w Katowicach (35% powierzchni miasta).

Rzeką Mleczna prowadzi swoje wody do rzeki Gostyni, będącej lewobrzeżnym dopływem Wisły.

I. Zagrożenia podtapianiem przez rzeki:

Zagrożenia związane z wystąpieniem wód z koryta powodujące lokalne zalania i podtopienia dotyczą w Katowicach rzek: Mlecznej, Rawy, Kłodnicy, Ślepiotki, Boliny.

II. Działania na ciekach i rowach związane z ochroną przeciwpowodziową:

Zadysponowane środki w kwocie **60 000,00 zł brutto** wykorzystano na realizację zadania pn. „**Interwencyjne działania minimalizujące zagrożenie powodziowe na rowach odwadniających i ciekach przebiegających w granicach administracyjnych miasta Katowice**”.

1. Działania na ciekach:

Na działania związane z utrzymaniem i konserwacją najbardziej zagrożonych odcinków rzek-cieków przebiegających w granicach administracyjnych miasta wydano **15 327,58 zł brutto**.

Wykorzystane środki przeznaczono na przeprowadzenie prac konserwacyjnych na:

- **cieku Kokociniec**, odcinek o długości 1110 m – koszt przeprowadzonych prac 13 078,73 zł brutto,
- **rzece Kłodnica** odcinek o długości 160 m – koszt przeprowadzonych prac 2 248,85 zł brutto.

Łącznie przeprowadzono konserwację cieków na długości **1 270 m**.

Zakres przeprowadzonych prac obejmował: wykoszenie i wygrabienie porostów z dna i skarp, hakowanie zarośniętego lustra wody, usunięcie zatorów rzecznych, wycinkę zakrzaczeń z użyciem rębaka lub wywozem.

W 2023 r. administrator cieków zlokalizowanych w Katowicach tj. Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach poprzez:

- Nadzór Wodny Bieruń wykonywał roboty konserwacyjne na rzece Mlecznej w km 14+500 – 21+800 tj. od oczyszczalni ścieków „Podlesie” do ul. Szewskiej w Katowicach na dł. 7300 m wraz z wymianą opasek z kieszek faszynowych na długości ok. 2600 mb. tj. od nasypu kolejowego w rejonie ul. Uniczowskiej do rowu Piotrowickiego w rejonie ul. Barcelońskiej w Katowicach,
- Nadzór Wodny Gliwice wykonał odcinkowe prace konserwacyjno-utrzymeniowe koryta rzeki Kłodnicy w zakresie awaryjnego usunięcia Barszczu Sosnowskiego z koryta i oskarpowania rzeki w rejonie ul. Bojanowskiego, Zamiejskiej, Radomskiej i Twardej wraz z wywozem i utylizacją oraz dokonał wycięcia 15szt. starodrzewu rosnącego w korycie cieku.
- Na cieku Ślepiotka dokonano wycinki 12 szt. starodrzewu rosnącego w korycie rzeczonym,
- Nadzór Wodny Katowice wykonał roboty konserwacyjno-utrzymeniowe na rzece Rawie w km 8+620 – 12+900 (ul. Sokolska do ul. Gałęzki w Katowicach). Zakres wykonywanych prac nie obejmował prac zwiększających pojemność retencyjną koryta rzeczno, polegających na odmuleniu koryta rzeki wraz ze zdjęciem namulów antropogenicznych zgromadzonych na półkach uregulowanego koryta cieku.

2. Działania na rowach

Na prawidłowy spływ wód atmosferycznych odprowadzanych przez naturalne rowy i rowy melioracyjne wydano **43 855,41 zł brutto**.

Wykorzystane środki przeznaczono na przeprowadzenie prac konserwacyjnych na nw. rowach:

- **rów przy ul. Zamkowej**, odcinek o długości 256 m – koszt przeprowadzonych prac 4 460,24 zł brutto,
- **rów Bagnik**, odcinek o długości 750 m – koszt przeprowadzonych prac 9 938,92 zł brutto,
- **rów dopływ cieką Kokocińca**, odcinek o długości 120 m – koszt przeprowadzonych prac 3 929,47 zł brutto,
- **rów Cetnik**, odcinek o długości 264 m – koszt przeprowadzonych prac 4 178,98 zł brutto,
- **rów Graniczny**, odcinek o długości 110 m – koszt przeprowadzonych prac 2 800,44 zł brutto,
- **rów Podleski**, odcinek o długości 430 m – koszt przeprowadzonych prac 4 861,49 zł brutto,
- **rów przy ul. Sikorek**, odcinek o długości 160 m – koszt przeprowadzonych prac 1 982,16 zł brutto,
- **rów przy ul. Meteorologów**, odcinek o długości 110 m – koszt przeprowadzonych prac 3 463,15 zł brutto,
- **rów Malownik przy ul. Wantuły**, odcinek o długości 696 m – koszt przeprowadzonych prac 8 240,56 zł brutto.

Łącznie przeprowadzono konserwację rowów na długości **2896 m**.

Zakres przeprowadzonych prac obejmował: wykoszenie i wygrabienie porostów z dna i skarp, hakowanie zarośniętego lustra wody, usunięcie zatorów rzecznych, wycinkę zakrzaceń z użyciem rębaka lub wywozem, wykop rowu w gruncie nawodnionym z rozplantowaniem urobku.

Dodatkowo:

siłami Katowickich Wodociągów S.A. przeprowadzono w listopadzie 2023 r. udrożnienie przepustu drogowego posadowionego na rzece Mlecznej w ciągu ul. Grota-Roweckiego w Katowicach. Prace wykonano przy udziale wykonawcy prac konserwacyjnych na rzece pracującego na zlecenie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

III. Lokalne podtopienia:

W 2023 r. na terenie miasta Katowice w dzielnicy Zarzecze wystąpiło punktowe podtopienie.

Intensywne opady deszczu w dniu 17 maja 2023 doprowadziły do gwałtownego spiętrzenia wód w korycie rzeki Mlecznej na odcinku od ul. Barcelońskiej do ul. Grota-Roweckiego (km. 18+100 – 19+900) skutkujące podtopieniem terenów zalewowych przyległych do pawilonu handlowego „Lidl” przy ul. Grota Roweckiego w Katowicach.

W dniu 9 czerwca 2023 r. Rzeka Mleczna wystąpiła z koryta podtapiając teren placu zabaw przy ul. Wojska Polskiego 40a w Katowicach. Spiętrzone wody rzeki Mlecznej doprowadziły do cofki z kanalizacji deszczowej odwadniającej przedłużenie ul. Wspólnej do ul. Tunelowej w Katowicach tworząc zalewisko.

Ponownie wystąpiło podtopienie terenów zalewowych przyległych do pawilonu handlowego „Lidl” przy ul. Grota Roweckiego w Katowicach.

IV. Magazyn przeciwpowodziowy:

Stan zasobów magazynów przeciwpowodziowych – miejskiego i Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej ilustruje poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu w:		
		Magazyn przeciwpowodziowy własny	Pozostałe jednostki (magazyny OC, jednostki OSP, PSP i inne)	Razem
1	2	3	4	5 (3+4)
1.	Agregaty prądotwórcze przewoźne:			
	- do 5 kW	2	22	24
	- od 5 do 20 kW	0	19	19
	powyżej 20 kW	0	0	0
2.	Łodzie wiosłowe	0	0	0
3.	Łodzie motorowe	0	2	2
4.	Pontony	0	1	1
5.	Piły (pilarki) spalinowe	0	60	60
6.	Pompy (do wody i szlamu) elektryczne			
	- o napięciu 220V	0	4	4
	- o napięciu 380V	0	0	0
7.	Pompy do wody zanieczyszczonej spalinowe	0	22	22
8.	Pompy do szlamu spalinowe	0	6	6

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu w:		
		Magazyn przeciwpowodziowy własny	Pozostałe jednostki (magazyny OC, jednostki OSP, PSP i inne)	Razem
1	2	3	4	5 (3+4)
9.	Nagrzewnice powietrza	0	7	7
10.	Zapory przeciwpowodziowe [m]	0	0	0
11.	Geowłóknina [m ²]	0	0	0
12.	Worki	20000	1253	21253
13.	Osuszacze pomieszczeń łącznie:	0	0	0
	- w tym duże	0	0	0
	- w tym małe	0	0	0

V. Podsumowanie:

Regularne, coroczne prace interwencyjne na ciekach i rowach w ramach prewencji powodziowej pozwalają zminimalizować zagrożenia podtopieniami.

Zadysponowane na 2023 r. środki w wysokości 60 000,00 zł brutto wykorzystano w kwocie **59 182,99 zł brutto**.

Mając na uwadze powyższe informacje należy pozytywnie ocenić przedsięwzięte przez Urząd Miasta Katowice działania mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Katowice.

Informacja o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice w roku 2023

W 2023 roku Państwowa Straż Pożarna w Katowicach odnotowała łącznie **4935** zdarzeń (w stosunku do ubiegłego roku, gdzie odnotowano **5762** zdarzeń – **nastąpił spadek o około 14%**).

Liczba zdarzeń w rozbiciu na rodzaj przedstawia się następująco:

- **659** pożarów (spadek w stosunku do roku ubiegłego o około 23%, w którym odnotowano **856** pożarów),
- **3435** miejscowych zagrożeń (spadek w stosunku do roku ubiegłego o około 17%, w którym odnotowano **4168** miejscowych zagrożeń),
- **841** alarmów fałszywych (wzrost liczby alarmów w porównaniu do roku 2022 o około 14%, w którym odnotowano **738** alarmów fałszywych).

Ocena stanu bezpieczeństwa na terenie miasta

1. Budynki wielorodzinne mieszkalne

W budynkach mieszkalnych w 2023 roku przeprowadzono **18** czynności kontrolno-rozpoznawczych, w tym związanych ze skierowanymi wnioskami obywateli. W przypadku prowadzonych działań ratowniczych w budynkach wielorodzinnych, zwłaszcza w godzinach popołudniowych, wieczornych i nocnych incydentalnym utrudnieniem dla jednostek straży pożarnej są samochody osobowe parkujące na placach i drogach pożarowych.

2. Infrastruktura techniczna

Istotnym zagrożeniem występującym w infrastrukturze komunalnej miasta jest zagrożenie wybuchowe wynikające z rozbudowanej, ale wyeksploatowanej i narażonej na szkody górnicze sieci gazowej. Na możliwość rozszczelnienia (awarii) mają duży wpływ tzw. tąpnięcia górnicze, działanie prądów błądzących, silne zakwaszenie gleby itp. Wydobywający się na skutek tego typu awarii gaz może się zapalić lub przy niesprzyjających warunkach powstawania stężeń wybuchowych doprowadzić do eksplozji, szczególnie groźnych w zwartej zabudowie miejskiej. W instalację gazową wyposażonych jest na terenie miasta około 80% mieszkań.

3. Budynki użyteczności publicznej

W ramach prowadzonej działalności przez Wydział kontrolno-rozpoznawczy w 2023 roku przeprowadzono **108** kontroli w obiektach użyteczności publicznej, z czego większość dotyczyła podmiotów prowadzących działalność oświatową, edukacyjną (niepubliczne żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe), a także budynki biurowe. Placówki te były kontrolowane głównie na wniosek strony, celem wydania opinii o spełnieniu wymagań określonych w przepisach przeciwpożarowych. Łącznie **przeprowadzono 71 kontroli** w obiektach przeznaczonych na cele oświatowe. Na podstawie czynności w obiektach użyteczności publicznej, w tym obiektach oświatowych wydano:

- **93 opinii pozytywnych,**
- **40 opinii pozytywnych z uwagami,**
- **6 opinii negatywnych.**

4. Obiekty przemysłowe

Na terenie miasta Katowice znajduje się zakład dużego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej – firma Baterpol S.A. przy ulicy Obrońców Westerplatte 108 zajmujący się odzyskiwaniem łożysk z akumulatorów.

Ostatnia kontrola na terenie zakładu przeprowadzona została w 2022 r., w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, rozpoznawania możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez JOP, ustalenia spełnienia wymogów bezpieczeństwa w Zakładzie Dużego Ryzyka na zasadach ustalonych w Prawie ochrony środowiska. Podczas tej kontroli stwierdzono 9 nieprawidłowości. Z uwagi na fakt, iż najpoważniejsze z nich dotyczą warunków ewakuacji i zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą stanowić podstawę do stwierdzenia stanu zagrożenia życia ludzi, Komendanta Miejski PSP w Katowicach wydał 5 decyzji administracyjnych na właściciela zakładu, z narzuconym terminem

wykonania obowiązków. W odniesieniu do wydanych decyzji, dla budynku socjalno-biurowego na terenie Zakładu Ołowiu Baterpol S. A. opracowana została „Ekspertyza techniczna stanu ochrony przeciwpożarowej.”, na podstawie której Śląski Komendant Wojewódzki PSP wyraził zgodę na przyjętą przez autorów w/w opracowania koncepcję bezpieczeństwa.

Zgodnie z przyjętym 5-letnim planem, kontrola w ZO Baterpol S.A. w Katowicach odbędzie się w 2024 r.

5. Lasy

Nadleśnictwo Katowice obejmujące swoim zasięgiem obszar większy niż granice administracyjne miasta, należy do pierwszej kategorii zagrożenia pożarowego – zagrożenie duże. Na duże zagrożenie pożarowe lasów Nadleśnictwa składają się dwa główne czynniki: znaczna degradacja leśnych siedlisk oraz silna penetracja obszarów leśnych przez ludzi.

Nadleśnictwo Katowice posiada aktualny Plan urządzania lasu dla Nadleśnictwa Katowice, na lata 2020 – 2029.

W celu sprawdzenia przygotowania obszarów leśnych do wiosennego okresu wzmożonej palności oraz zweryfikowania możliwości prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych systematycznie w cyklu półrocznym KM PSP Katowice prowadzi stosowne czynności kontrolno-rozpoznawcze.

Ponadto w okresie letnio-jesiennym w ramach planu szkoleniowego załogi poszczególnych Jednostek Ratowniczo Gaśniczych KM PSP Katowice przeprowadzają praktyczne ćwiczenia z użyciem pilarek spalinowych, a także organizowane są wspólne ćwiczenia na terenie Nadleśnictwa Katowice z udziałem strażaków PSP, jednostek OSP oraz pracowników Nadleśnictwa.

W 2023 roku przeprowadzono 2 kontrole kompleksów leśnych wchodzących w skład Nadleśnictwa Katowice znajdujących się w rejonie miasta oraz podmiotów mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe kompleksów leśnych. Podczas czynności zweryfikowano stan utrzymania punktów czerpania wody, dojazdów pożarowych, pasów przeciwpożarowych oraz wyposażenie bazy sprzętu przeciwpożarowego. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono 3 nieprawidłowości, w tym w zakresie utrudnionego dojazdu do punktu czerpania wody i braków w oznakowaniu.

Zgodnie z ustaleniami, Nadleśnictwo na bieżąco w ramach potrzeb przeprowadza remonty i prace związane z naprawami, drożnością dróg dojazdowych oraz ich oznakowaniem.

6. Monitoring pożarowy

Podłączenie do systemu monitoringu pożarowego może być realizowane przez dowolny podmiot spełniający wymagania polskich przepisów i norm oraz wytycznych wynikających z „Wymagań organizacyjno-technicznych dotyczących uzgadniania przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach sposobu połączenia urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych systemu sygnalizacji pożarowej” ze Stanowiskiem Kierowania PSP przy ul. Wojewódzkiej 11 i ma podpisaną z tut. Komendą stosowną umowę na zainstalowanie swoich urządzeń. Obecnie operatorami monitoringu pożarowego na terenie operacyjnym KM PSP w Katowicach, są następujące podmioty:

1. „NOMA 2” Sp. z o.o.
40-041 Katowice, ul. Plebiscytowa 36
tel. 32 359-02-51
2. „CNT Sp. z o.o.”
ul. Kawia 4/16 lok.115
42-202 Częstochowa
tel. 34 365-22-53
3. „TP TELTECH Sp. z o.o.”
ul. Aleja Tadeusza Kościuszki 5/7, 90-418 Łódź
Rejon Centralny w Katowicach
ul. Marii Skłodowskiej Curie 28, 40-058 Katowice
tel. 32 252-41-82
4. „EKOTRADE Sp. z o.o.”
ul. Melomanów 4
00-712 Warszawa
tel. 22 548-90-00

W ramach funkcjonowania monitoringu pożarowego na terenie operacyjnym KM PSP w Katowicach do systemu podłączonych jest obecnie **306** obiektów.

4. Prewencja społeczna

Tutejsza Komenda przeprowadziła szereg działań mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat ochrony przeciwpożarowej. Działania te polegały między innymi na prelekcjach w szkołach i przedszkolach, pokazach sprzętu będącego na wyposażeniu PSP oraz aktywnym uczestnictwie podczas imprez organizowanych przez władze miasta oraz instytucje pożytku publicznego.

W ramach akcji „Bezpieczne ferie” strażacy przeprowadzili spotkanie edukacyjne dla dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej nr 44 w Katowicach. Podczas prelekcji strażacy szczególną uwagę zwrócili na niebezpieczeństwo związane z zabawami na zamrożonych akwenach i w niedozwolonych miejscach. Spotkanie odbyło się w stacji wodnej 10. Harcerskiej Drużyny Żeglarskiej w Katowicach. Wzięło w nim udział ok. 60 dzieci.

Od 2013 roku w Jednostce Ratowniczo – Gaśniczej nr 1 funkcjonuje „Mała Strażnica” przeznaczona w szczególności dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W salkach edukacyjnych przygotowano szereg stanowisk, urządzeń oraz filmów edukacyjnych, które umożliwiają najmłodszym zapoznanie się z pracą strażaka, sprzętem jakim posługuje się na co dzień, ale również uświadamiają, pokazują, wyjaśniają jak należy postępować w sytuacjach zagrożenia, pożaru, kolizji drogowej, jak udzielać pierwszej pomocy medycznej oraz innych trudnych sytuacjach z jakimi możemy spotkać się na co dzień. Łącznie w 2023 r. „Małą strażnicę” odwiedziło 70 grup dzieci, tj. 1638 dzieci.

Kontynuując działania, wzorując się na latach ubiegłych, komenda uczestniczyła w wielu akcjach profilaktyczno-edukacyjnych:

- „Czujka na straży twojego bezpieczeństwa”,
- „Stop pożarom traw”,
- „Kręci Mnie Bezpieczeństwo”,
- „Bezpieczna Przystań”.

Są to w większości ogólnopolskie kampanie edukacyjno-informacyjne skierowane do społeczeństwa m.in. do dzieci i młodzieży oraz do seniorów poruszające różne tematy dotyczące zagrożeń związanych z możliwością powstania pożarów w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych oraz zatruciem tlenkiem węgla, podnoszenie świadomości ludzi w zakresie zagrożeń związanych z podpalaniem nieużytków rolnych, zasad bezpieczeństwa podczas spędzania czasu wolnego w okresie wypoczynku zimowego oraz wakacji, a także bezpieczeństwa osób starszych w strefach codziennego funkcjonowania.

Komenda Miejska PSP w Katowicach jest jednym z partnerów akcji „Bezpieczna Przystań”, a funkcjonariusze tutejszej komendy aktywnie biorą udział w spotkaniach z seniorami w ramach „Akademii Bezpiecznego Seniora”. Ponadto w 2023 roku strażacy uczestniczyli w organizowanych na katowickim Rynku Dniach Seniora, podczas których stanowisko PSP odwiedziło około 80 seniorów.

W czerwcu 2023 r. na terenie Jednostek Ratowniczo – Gaśniczych nr 1 i nr 2 odbyły się Dni Otwartych Strażnic. Wydarzenia przeznaczone były dla dzieci i młodzieży, podczas których odbywały się pokazy z zakresu działań ratowniczo-gaśniczych przeprowadzone przez funkcjonariuszy PSP, prezentacja umundurowania oraz sprzętu wykorzystywanego przez strażaków podczas codziennej służby, czy też oprowadzenie najmłodszych po Małej Strażnicy.

Ponadto w związku z organizacją w okresie letnim i zimowym wypoczynku dla dzieci i młodzieży przeprowadzono 7 kontroli w placówkach oraz wydano 7 opinii dla obiektów użyteczności publicznej zezwalających na zorganizowanie półkolonii dla dzieci i młodzieży.

5. Charakterystyka działań operacyjnych w roku 2023

W pożarach i miejscowych zagrożeniach **śmierć poniosło 26 osób** (P-3, MZ-23), **470 osób zostało rannych** (P-29, MZ-441), **w tym 37 dzieci** (P-4, MZ-33).

Najczęstszymi przypuszczalnymi przyczynami powstawania pożarów są: podpalenia oraz nieostrożność osób dorosłych, w wyniku których doszło do powstania, aż **386 pożarów**. Pozostałe przypuszczalne przyczyny powstawania pożarów i miejscowych zagrożeń przedstawiają poniższe tabele.

Najczęstsze przyczyny powstawania pożarów w 2023 r.

Przypuszczalna przyczyna	Ilość
Podpalenia (umyślne) w tym akty terroru	304
NOD w pozostałych przypadkach	82
Nieostrożność Osób Dorosłych (NOD) przy posługiwaniu się ogniem otwartym, w tym papierosy, zapalki	71

Wady urządzeń i instalacji elektrycznych, w szczególności przewody, osprzęt oświetlenia, odbiorniki bez urządzeń grzewczych	60
Wady środków transportu	47
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych na paliwo stałe	29
Inne przyczyny	15
Nieustalone	9
Pożary jako następstwo innych miejscowych zagrożeń	7
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń i instalacji elektrycznych	5
Wady elektrycznych urządzeń grzewczych, w szczególności: piece, grzałki, kuchnie	5
Samozapalenia biologiczne	5
Nieostrożność Osób Nieletnich (NON) przy posługiwaniu się ogniem otwartym, w tym papierosy, zapalki	4
Nieostrożność Osób Nieletnich (NON) w pozostałych przypadkach	4
Wady konstrukcji budowlanych	3
Nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych	3
Wady urządzeń mechanicznych	3
NOD przy prowadzeniu prac pożarowo-niebezpiecznych	3
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych na paliwo gazowe	3
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń mechanicznych	2
Wady procesów technologicznych	2
Nieprzestrzeganie reżimów technologicznych	2
Nieprawidłowa eksploatacja elektrycznych urządzeń grzewczych	2
Wady urządzeń grzewczych na paliwo gazowe	2
NOD przy posługiwaniu się substancjami łatwopalnymi i pirotechnicznymi	1

Najczęstsze przyczyny miejscowych zagrożeń w 2023 r.

Przypuszczalna przyczyna	Ilość
Inne przyczyny	1408
Niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu	564
Huragany, silne wiatry, tornada	334
Nietypowe zachowania się zwierząt, owadów stwarzające zagrożenie	292
Gwałtowne opady atmosferyczne	181
Wady środków transportu	118
Wady konstrukcji budowlanych	91
Celowe działanie człowieka	89
Nieumyślne działanie człowieka	84
Wady urządzeń i instalacji gazowych, w szczególności: zbiorniki, przewody, odbiorniki gazu	56
Wady urządzeń grzewczych (innych niż elektryczne)	44
Uszkodzenia sieci i instalacji przesyłowych, doprowadzających, odprowadzających media komunalne i technologiczne	35

Wady urządzeń mechanicznych	22
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych (innych niż elektryczne)	21
Nieustalone	20
Akcje terrorystyczne	11
Wady urządzeń i instalacji elektrycznych, w szczególności: przewody, osprzęt oświetlenia, odbiorniki bez urządzeń grzewczych	11
Nieprawidłowa eksploatacja środków transportu	8
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń gazowych	8
Nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych, budynków	8
Nieprawidłowe wykonanie prac instalacyjnych, remontowych, montażowych, budowlanych	7
Wady elektrycznych urządzeń ogrzewczych w szczególności piece, grzałki, kuchnie	7
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń i instalacji elektrycznych	3
Wyładowania atmosferyczne	2
Niewłaściwe zabezpieczenie hodowanych zwierząt, owadów, gadów, ptaków	2
Nieprawidłowe magazynowanie substancji niebezpiecznych	2
Uszkodzenia, zaniedbania w utrzymaniu szlaków komunikacyjnych	2
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń mechanicznych	1
Nieprzestrzeganie reżimów technologicznych	1
Osunięcia się gruntów, miałów, innych materiałów sypkich	1
Nieprawidłowa eksploatacja zbiorników ciśnieniowych	1
Inne miejscowe zagrożenia powstałe w wyniku pożarów	1

Teren miasta Katowice zabezpieczają trzy Jednostki Ratowniczo – Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, których działania w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Ilość interwencji w poszczególnych JRG PSP w 2023 r.

Jednostka	Pożar	Miejscowe Zagrożenie	Alarm Falszywy	Razem
JRG I	290	1456	345	2091
JRG II	198	1064	161	1423
JRG III	171	915	335	1421

Przygotowanie Państwowej Straży Pożarnej do działań

Obecny limit etatowy dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach wynosi:

- Komenda Miejska:
 - ❖ system codzienny – 24 etaty w tym: 2 etaty korpusu służby cywilnej oraz 2 etaty pomocnicze,
 - ❖ system zmianowy (SKKM) – 9 etatów.
- Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Nr 1 „Katowice - Szopienice”:
 - ❖ system codzienny – 2 etaty,
 - ❖ system zmianowy – 87 etatów.
- Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Nr 2 „Katowice - Piotrowice”:
 - ❖ system codzienny – 2 etaty,
 - ❖ system zmianowy – 78 etatów.
- Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Nr 3 „Katowice - Centrum”:
 - ❖ system codzienny – 2 etaty,
 - ❖ system zmianowy – 38 etatów.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach łącznie zatrudnione były 243 osoby, z czego:

- 238 osób to funkcjonariusze PSP,
- 2 osoby to pracownicy korpusu służby cywilnej,
- 3 osoby to pracownicy cywilni.

Wśród funkcjonariuszy 34 osób znajduje się w okresie służby przygotowawczej.

Pod względem wykształcenia w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach przeważają funkcjonariusze posiadający wykształcenie średnie – 144 osób, z czego 44 posiada wykształcenie policealne. Kolejną grupę stanowią funkcjonariusze z wykształceniem wyższym – 94 osoby. W przypadku pracowników zajmujących etaty cywilne 2 pracowników korpusu służby cywilnej posiada wykształcenie wyższe, 2 pracownicy obsługi posiadają wykształcenie średnie.

W roku 2023 funkcjonariusze Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach w dalszym ciągu podnosili swoje kwalifikacje zawodowe w ramach studiów i kursów tj.:

- Akademia Pożarnicza – 3 osoby
- Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej – 1 osoba,
- Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej – 1 osoba
- Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego w Dąbrowie Górniczej - 2 osoby
- Wyższa Szkoła Medyczna w Sosnowcu – 1 osoba

W 2023 r. podnoszenie kwalifikacji zawodowych rozpoczęli:

- w Szkole Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej – 3 osoby,
- w Akademii Pożarniczej na kierunku Inżynieria bezpieczeństwa – 3 osoby
- w Akademii Pożarniczej na kierunku ratownictwo medyczne – 1 osoba

Duża ilość odejść ze służby w Komendzie Miejskiej PSP w Katowicach funkcjonariuszy posiadających kwalifikacje oficerskie i aspiranckie oraz deklarujących odejście w najbliższych latach oraz niewystarczająca ilość przydzielanych miejsc w szkołach pożarniczych może spowodować trudności z obsadą stanowisk dowódczych i kierowniczych przez strażaków posiadających wymagane kwalifikacje oraz straż służby.

W 2023 roku funkcjonariusze pełniący służbę w KM PSP w Katowicach ukończyli następujące szkolenia:

- z ratownictwa chemiczno-ekologicznego realizowanego przez ksrg w zakresie specjalistycznym - 2 osoby,
- szkolenia z ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym - 3 osoby,
- specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym – 6 osób,
- z zakresu likwidacji nielegalnej produkcji narkotyków – 4 osoby,
- obsad stanowisk kierowania organizowanego przez Ośrodek Szkolenia PSP w Pionkach – 1 osoba,
- z ratownictwa wodnego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym - 5 osób,
- dla instruktorów ogniowych z zakresu gaszenia pożarów wewnętrznych - 1 osoba,
- z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym - 3 osoby,
- doskonalące z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym – 5 osób,
- specjalistyczne w zakresie Transportu Towarów Niebezpiecznych - 3 osoby,
- kierowców pojazdów uprzywilejowanych w Częstochowie - 1 osoba,
- specjalistyczne kierowców operatorów samochodów z drabiną mechaniczną - 7 osób,
- z zakresu ratownictwa technicznego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym – 3 osoby,
- z zakresu kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie taktycznym - 4 osoby,
- z zakresu kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie interwencyjnym - 4 osoby,
- z instruktorów PSP zakresu współdziałania z LPR - 1 osoba,
- odświeżające Autoryzowanych Techników Serwisowych SCOTT- 8 osób,
- odnawiające uprawnienia DRAGER – 2 osoby,
- z zakresu metodyki nauczania ratownictwa medycznego w ksrg - 4 osoby,
- doskonalące strażaków ksrg z zakresu LPR - 3 osoby,
- z zakresu gaszenia pożarów wewnętrznych - 8 osób,

- dla kierowców „Doskonalenie techniki jazdy i bezpieczeństwo na drodze” w Jaworznie - 6 osób,
- w zakresie ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych - 1 osoba,
- doskonalącego w zakresie ratownictwa lodowego - 1 osoba,
- z zakresu metodyki nauczania ratownictwa lodowego dla instruktorów doskonalenia zawodowego - 1 osoba,
- dot. likwidacji zdarzeń radiacyjnych - 3 osoby,
- z działań poszukiwawczo-ratowniczych realizowanych przez KSRRG w zakresie podstawowym – 3 osoby,
- z zakresu działania rot asekuracyjnych – 8 osób,
- dot. likwidacji zdarzeń radiacyjnych - 3 osoby,
- doskonalące z zakresu udziału JOP w czynnościach oględzinowych prowadzonych w ramach postępowania karnego po działaniu ratowniczym – 1 osoba,

dodatkowo uczestniczyli w poniższych naradach, seminariach, warsztatach czy egzaminach:

- narada szkoleniowa pionu operacyjnego i szkoleniowego – 1 osoba,
- warsztaty w Centrum Symulacji Medycznej dla ratowników medycznych – 13 osób,
- seminarium z zakresu zaburzeń rytmu serca w ratownictwie medycznym – 1 osoba,
- seminarium z zakresu ostrych zespołów wieńcowych w ratownictwie medycznym – 1 osoba,
- seminarium z zakresu postępowania z dzieckiem po urazie w ratownictwie medycznym - 1 osoba,
- spotkania wojewódzkich koordynatorów PSP i dowódców specjalistycznych grup ratownictwa technicznego oraz chemicznego i ekologicznego - 2 osoby,
- egzamin UDT z napełniania zbiorników ciśnieniowych – 2 osoby,
- egzamin UDT z obsługi żurawi przewoźnych i przenośnych – 2 osoby,
- konferencja pt. "Aspekty prawne dotyczące prowadzenia medycznych działań ratowniczych wykonywanych w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego" – 6 osób
- konferencja "Bezpieczeństwo strażaków w erze zielonej energii, instalacje fotowoltaiczne i pojazdy el" – 1 osoba,
- konferencja "Bezpieczeństwo strażaków w erze zielonej energii, instalacje fotowoltaiczne i pojazdy el" – 1 osoba,
- warsztaty z zakresu fotogrametrii i mapowania oraz transmisji obrazu z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych w działaniach PSP – 2 osoby,
- warsztaty unifikacyjne dla instruktorów nauczania ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym - 2 osoby,
- warsztaty unifikacyjne z zakresu działań rot asekuracyjnych – 2 osoby,
- warsztaty unifikacyjnych dla instruktorów z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRRG w zakresie podstawowym – 1 osoba,
- warsztaty metodyczno-tematycznych pn. "Organizacja i realizacja szkoleń z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym"- 1 osoba,
- warsztaty z zakresu kart ewakuacyjnych w pojazdach szynowych Kolei Śląskich – 9 osób,
- sympozjum - "Zabezpieczenie strażaków podczas działań, przygotowanie rot i zastępów asekuracyjnych" – 1 osoba,
- konferencja Rtech - RIT_ dot. udziału w konferencji pod patronatem Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP pt. "Rozwój ratownictwa technicznego i rot asekuracyjnych RIT" – 2 osoby,
- studia z ratownictwa medycznego – 1 osoba.

Podsumowując w roku 2023 funkcjonariusze z Komendy Miejskiej PSP w Katowicach uczestniczyli w 31 szkoleniach, w których łącznie udział wzięło 102 strażaków. Liczba osób biorących udział w szkoleniach jest zoptymalizowana. Uwzględnia możliwości kadrowe, konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu gotowości operacyjnej oraz możliwości finansowe Komendy.

W kolejnych latach przewiduje się kontynuację koncepcji wyszkolenia możliwie jak największej liczby strażaków ze względu na ciągłą fluktuację kadr. Powyższe dotyczy zarówno zagadnień związanych z ratownictwem na poziomie podstawowym jak i wyszkolenia członków Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego oraz Międzynarodowego Modułu CBRN bazujących na Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr II w Katowicach.

6. Wyposażenie Komendy Miejskiej PSP w Katowicach w sprzęt ratowniczy.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach do realizacji zadań ustawowych dysponuje następującymi samochodami pożarniczymi oraz sprzętem ratowniczym:

Pojazdy pożarnicze.

Lp.	Oznaczenie	Nazwa	ilość	rok produkcji
Komenda Miejska PSP w Katowicach				
1	SLOp	Lekki Samochód Operacyjny	1	2011
2	SLOp	Lekki Samochód Operacyjny	1	2012
3	SLOp	Lekki Samochód Operacyjny	1	2018
4	SLOp	Lekki Samochód Operacyjny	1	2010
5	SLKw BUS	Lekki Samochód Kwatermistrzowski Mikrobusek	1	2018
Jednostka Ratowniczo Gaśnicza Nr I „Szopienice”				
6	SLRR	Lekki Samochód Rozpoznawczy - Ratowniczy	1	2019
7	SLKw BUS	Lekki Samochód Kwatermistrzowski Mikrobusek	1	2021
8	GBA-Rt	Średni Samochód Ratowniczo - Gaśniczy	1	2018
9	GBA	Średni Samochód Ratowniczo - Gaśniczy	1	2010
10	GCBA	Ciężki Samochód Ratowniczo - Gaśniczy	1	2007
11	SW	Samochód Specjalny Wężowy	1	2003
12	SCD 40	Samochód z drabiną mechaniczną	1	2016
13	SCKn	Ciężki Samochód Kontenerowy	1	2013
14	SCKn	Ciężki Samochód Kontenerowy	1	2017
15	SPGaz	średni Samochód specjalny ze sprzętem ochrony dróg oddechowych	1	2021
16	Kontenery	Proszkowy, Ze środkiem pianotwórczym	2	2013 2008
17	Quad UTV	Pojazd typu UTV z alternatywnym napędem gaśniczym	1	2023
Jednostka Ratowniczo Gaśnicza Nr II „Piotrowice”				
18	SCRt	Ciężki Samochód Ratownictwa Technicznego	1	2010
19	SD 30	Samochód z drabiną mechaniczną	1	2010
20	SLRR	Lekki Samochód Rozpoznawczy - Ratowniczy	1	2021
21	SCRChem	Ciężki Samochód Ratownictwa Chemicznego	1	2004
22	SLRR IBIS	Lekki Samochód Rozpoznawczy - Ratowniczy	1	2017
23	GCBA	Ciężki Samochód Ratowniczo - Gaśniczy	1	2018
24	SLKw BUS	Lekki Samochód Kwatermistrzowski Mikrobusek		2011
25	SRRChem	Średni Samochód Ratownictwa Chemicznego		2022
26	GBA-Rt	Średni Samochód Ratowniczo - Gaśniczy	1	2023
27	SRmed	Samochód ratownictwa medycznego	1	2023
Jednostka Ratowniczo Gaśnicza Nr III „Centrum”				
27	SLRR	Lekki Samochód Rozpoznawczy - Ratowniczy	1	2015
28	GBA	Średni Samochód Ratowniczo - Gaśniczy	1	2015
29	GCBA	Ciężki Samochód Ratowniczo - Gaśniczy	1	2022

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach dysponuje specjalistycznym sprzętem, umożliwiającym podejmowanie szybkich i sprawnych działań ratowniczo – gaśniczych, do którego należą między innymi: łódzie, motopompy pływające i przenośne przeznaczone do wody czystej i zanieczyszczonej, piły i pilarki do drewna, stali i betonu, narzędzia hydrauliczne, armatura wodno – pianowa, urządzenia pneumatyczne, zestawy medyczne PSP R1 oraz defibrylatory, agregaty prądotwórcze, urządzenia pomiarowe substancji niebezpiecznych, ubrania specjalne przeciwchemiczne.

7. Przygotowanie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Katowice do działań

Na terenie miasta Katowice funkcjonuje 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, działających w Krajowym Systemem Ratowniczo Gaśniczym tj: **OSP Dąbrówka Mała, OSP Szopienice, OSP Podlesie, OSP Zarzecze, OSP Kostuchna**. Stanowią one ogniwo w strukturze zabezpieczenia operacyjnego miasta, swoimi siłami wspierają Państwową Straż Pożarną podczas działań ratowniczo-gaśniczych. Dzięki wsparciu Urzędu Miasta Katowice oraz innych instytucji na bieżąco doposażane są w nowy specjalistyczny sprzęt stosowany podczas akcji ratowniczych. Wsparcie Miasta Katowice pozwala, aby posiadany sprzęt, pojazdy oraz siedziby OSP swym standardem kształtowały się na poziomie PSP lub wyższym. Druhowie OSP ciągle podnoszą swoje kwalifikacje, zdobywają wiedzę uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach oraz ćwiczeniach co przekłada się na ich profesjonalne działanie podczas akcji ratowniczych.

W 2023 roku Ochotnicze Straże Pożarne w Katowicach wyjeżdżały łącznie **895** razy do zdarzeń w tym **13** razy poza rejon operacyjny miasta Katowice. Jednostki OSP samodzielnie podejmowały działania łącznie **442** razy.

Ilość wyjazdów oraz liczba interwencji realizowanych przez poszczególne OSP w 2023 r.

Lp.	Jednostka OSP	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ilość interwencji ogółem
1.	Dąbrówka Mała	64 + 1 PTW	218 + 9 PTW	61	353
2.	Szopienice	27 + 1 PTW	175	27	230
3.	Kostuchna	42 + 1 PTW	121 + 1 PTW	48	213
4.	Podlesie	9	28	6	43
5.	Zarzecze	8	42	6	56
Suma wyjazdów		153	594	148	895
Suma interwencji		125	565	123	813

W 2023 roku druhowie ukończyli szkolenia realizowane przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach:

- w okresie marzec-kwiecień 2023 r. przeprowadzono szkolenie podstawowe strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych dla 34 druhow z terenu Katowic,
- na przełomie czerwca i lipca 2023 r. przeprowadzono szkolenie Kierującego Działaniem Ratowniczym strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych dla 21 druhow z terenu Katowic,
- we wrześniu 2023 r. przeprowadzono szkolenie z zakresu udzielania pomocy medycznej, w którym udział wzięło 26 druhow z terenu miasta,
- we wrześniu 2023 r. przeprowadzono szkolenie z zakresu BHP oraz bezpiecznej jazdy pojazdami pożarniczymi dla 21 druhow z terenu miasta,
- w grudniu 2023 r. przeprowadzono szkolenie dot. zabezpieczenia miejsca zdarzenia podczas działań ratowniczych na drogach dla 16 druhow z terenu miasta.

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach w 2023 r. przeprowadziła cykl recertyfikacji Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych woj. Śląskiego. W ww. przedsięwzięciach udział wzięło 36 druhow z terenu Katowic.

Każda z Ochotniczych Straży Pożarnych w Katowicach wyposażona jest w co najmniej dwa samochody (ciężkie, średnie lub lekkie) oraz armaturę wodno-pianową, pilarki do drewna, piły do betonu i stali, sprzęt ochrony dróg oddechowych, sprzęt ratownictwa medycznego, sprzęt hydrauliczny ratownictwa technicznego. Członkowie OSP biorący udział w działaniach ratowniczych posiadają wszystkie niezbędne szkolenia.

Mając na uwadze powyższe informacje należy pozytywnie ocenić stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice.